

Magyar Nemzeti Ujság

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
BAJA, GRDF ZICHY FÓDOG TÉR 8
TELEFONSZÁM: 45.

FELELŐS SZERKESZTŐ
DR. BORÓCZY KALMÁN

ELŐFIZETÉS EGY HÓNAPRA 280 fillér
EGYES PÉLDÁNYSZÁM ÁRA 12 fillér
Megjelenik hétköznaponként délután 2 órakor

A csillagos cikkiró, városunk és a Független Magyarság

A F. M. 1929. december 28-ik száma vezércikkben foglalkozik a Pesti Napló legliberálisabb újságunk csillagos cikkei irójának egy városunkat érintő megjegyzésével.

Ámbár nem tudom Szabó László egyetemi megámtanár mikor járt Baján, de hogy itt éppen a mai kor igényeinek megfelelő közigazgatási dolgok ragadták meg széleskörű pillantását, az igazán csodálatos. Így csakugyan el kell fogadnunk az F. M. azon megjegyzését, hogy hályog van a szemünkön, vagyis a faktót nem látjuk az erdőt. Ezek után tehát mindazok, akik bírni merik városunk közigazgatását, nem tesznek egyebet a kárák való csomó keresésénél. Így írja ezt a F. M. jelezett száma, mi pedig oly boldogok lehetünk tőle, mintha a csillagos ég és nem a csillagos cikkei irója jött volna el hozzánk. De van még tovább is, ránduljunk ki Országunk nagyobb városiba és saját bőrünkön tapasztaljuk meg, hogy hol tartanak azok városunk közigazgatásától. Ami bőrünkét illeti, az itt sincs bizony valami nagy biztonságban, mert amit rajunk hagy még a súlyos adóteher, azt eléggé feltehetjük városunk egyes utcáinak járdáin, az elhanyagolt külvárosokban, no meg a főter reprezentáló kövezetén. Azután milyen címen dicsekedhetünk olyan dolgokkal, ami még nincs megvalósítva? Az ilyen feibukkanó tervezetésekről elég bő tapasztalataink vannak a múltból. Itt is valószínűleg úgy áll a dolog, hogy sok víz fog lefolyni a Dunán addig, amíg a nagyszabású tervek életre kapnak. Ez tehát arra int, hogy ami nincs, azzal ne kérkedjünk előre, még akkor sem, ha tervbe van véve. Egyébként ez nem vonatkozik a csillagos cikkiró szakvéleményére, mert őt vagy helytelenül informálták, vagy ha itt volt, csak paramicsomi dolgokat mutattak be neki.

Jaj, dehogy is gáncsoskodunk, csak kérdezzük ki van itt egyetlen biztos alapon álló nagyszabású gyártelep? Elég szomorú, hogy ami van, az is éppen a legsúlyosabb időszakokban szokta beszüntetni szemét, hogy éppen télidőben sokszorozza meg a munkanélküliek

számát. Szabad-e egy a korrallaladó városból hiányozni a csatornázásnak vízvezetéknek, gőzfűtésnek, vásárcsarnoknak, villamos forgalomnak? Hol van egy kulturházunk, ahol városunk képesítését, vagy negyzeink emlékeit tárnánk a kutató idegen elé? Szabad-e egy a korrallaladó városnak észre nem venni és elhanyagolni természet adta páratlan kirceit? Röviden ez volna az, amiért küzdünk, ez az amit pusztán gáncsoskodásnak, kárák való csomókérésnek minősített a F. M. vezércikk irója. Végtére böics dolog a hallgatás, de azért az indokolt bírálat sem autyagatás ám. Bírálat nélkül soha, de soha sem tiszta hat meg valami felszínre került eszme vagy tervezet. Ott, ahol a fejlődést látom

ahol a meghívánt rend uralkodik, ahol a közönség kielégülést nyert, senki sem emel nagyobb kalapot, mint én, az uttörő ihletés minden megnyilvánulásért csak mélyszégyen hálát tudok érezni és fel tudom fogni annak mérhetően értékét akkor is, ha nem ujjongok hangosan.

Most csupán csak azt a tanulságot óhajtom kihozni ebből az esetből, hogy kérkedve sohase dicsekedjünk azzal, ami nincs, ami még nem egyéb közönség, mert hiszen olyan súlyos időket élünk, ami semmi biztosat nem nyújthat a holnapra, majd ha tényleg nagyon rászás lesz köz igazgatásunk, csak akkor dobolhatunk úgy, mint a F. M. tette.

K. V.

A távvezetékes villamostelepek súlyos terhet rónak a községekre

Olvasóink objektív tájékoztatására közöljük az alábbi tanulmányt, bár egyes megállapításaival nem azonosítjuk magunkat.

A magyar népnek a villany miatt ma napra annyi gondja, baja, kellemetlensége van, hogy azt kívánják, bár ne is találták volna fel a villany lámpát! Ezt senki sem mondhatja, mert mi is tudatában vagyunk a villamos világítás nagy jelentőségének, de szót kell emelnünk az ellen, hogy az egyonsanyargatott magyar népre újabb terheket rakjanak a villamos távvezetékek építésével és a villamos világítás bevezetésével.

Szerencsétlenebb, alkalmatlanabb időben talán soha nem juthatott volna eszébe a magyar villamostársaságoknak a villamosítás, mint most, amikor az ország népének kenyérre sem telik.

Három nagy villamosító vállalat működik az országban, a Rimamundi-rány-Salgótarjáni, a Magyar Általános Kőszénbánya és a Dunagőzhajózási Társaság. Villamosít még a Komlói Állami Szénbánya Hivatal, az Ikervári Villamosmű és a Bajai Városi Villamosmű. Közülük négynek salát szénbányáik vannak és nem tudják, mit csináljanak a szénükkel. Villamosítanak tehát, hogy villanytelepeken elhasználhassák a szénüket, mely különben menthetetlenül a nyakukon maradna.

Azt hinné az ember, hogy ezek a vállalatok megelégszenek szerény haszonnal a villanyüzlet terén, nem akarnak mást, mint szénbányáik üzembantartását és szolid polgári hasznot a villanyüzletbe befektetett tőke után.

Nagyot téved, aki ezt gondolja.

Az egységárak, amelyeket fizetnek magasan, nincsenek arányban a közönség megcsappant teherbíró-képességével, nincsenek arányban azokkal az áldozatokkal, amelyeket a községek, városok, a távvezetékek megépítéséért hoznak.

A távvezetékeket mindenütt a villamosító társaságoknak kelene kiépíteni, mert az ő érdekük, hogy legyen távvezeték, hogy szállítsák az áramot a községekbe, mert ha nincs távvezeték, nincs áram, nincs fogyasztó, aki fizet. A távvezeték kiépítési költségeihez mégis mindenütt hozzájárulnak a községek és a városok, melyek a költségek jelentékeny részét viselik. Tudunk olyan esetéről is, amikor a távvezetéképítés költségeinek kamatait is a községekkel fizették meg.

Hogy lehetséges ez?

Ugy hogy a villamostársaságok bőbeszédű emberei elhívtetik a közigazgatás uraival, hogy közérdek, kulturális érdek a villany bevezetése, villany nélkül sötét Ázsia marad Magyarország, melynek a fejlődés útjára kell lépnie, ha lépést akar

tartani a rohamosan fejlődő szomszéd államokkal.

Ez mind szép, de mert igaz a villanytársaságoknak nem szabad olyan éheseeknek lenni, hogy a távvezetékek kiépítési költségeit is a községekkel — végeredményben tehát a togyásztékkal — fizettetik meg. Ahol a közigazgatási hatóságok nem állanak a sarkukra a villanytársaságokkal szemben, ott a képviselőtestületek tagjaiban legyen annyi bátorság, hogy nemet mondjanak és megakadályozzák a községre hátrányos szerződés elfogadását.

Hátrányosak ezek a szerződések a községekre — tehát a fogyasztókra — még ha látszólag előnyösek, akkor is.

Ha soha visszautasítanák a magyar községek és városok a villanytársaságok által benyújtott ajánlatok tárgyalását, szóba sem állnának a villamosító társaságokkal azzal, hogy most nincs pénz villanyra, azok nem hagynák füstbennni a jó üzletet!

A mainál lényegesen könnyebb feltételek mellett is jó üzlet a villamosítás. A villamosító társaságok visszatérnének ajánlataikkal, ha a községek és városok néhány hónapig kitartának és akkor a villamosító vállalatok mindjárt engednének áraikból.

339 közfogyasztásra berendezett villanytelep van hazánkban. Ezeket meg akarják szüntetni a villamosító vállalatok, azt akarják természetesen, hogy ez a 230 község és város is kapcsolódjék be a távvezetékbe. Az indok: így olcsóbb az áram. Tény, hogy távvezetékes áramszolgáltatásnál mindenütt a világon olcsóbb az áram, mint a helyi telepeknél.

Magyarországon sajnos nem ez a helyzet.

Amíg nem adják olcsóbban a villamosító vállalatok a távvezetékes áramot, addig nem szabad megszüntetni a régi telepeket, nem szabad bekapcsolódni a távvezetékbe. Nem szabad már csak azért sem, mert ha a helyi telepen baj van azt öt perc alatt, tíz perc alatt ki lehet javítani, de ha a távvezetékkel van baj — akkor az aztán nagy baj.

Alig van olyan hónap — panaszkodják — hogy a távvezeték bekapcsolása óta egy-két órányi sötétség ne volna, de előfordult már egésznapos áramszünet is. Ez azért van, mert a távvezeték hosszú kilométereit nem lehet percek alatt megvizsgálni, a távvezetékben nem lehet egy-

December hó 18-tól már kapható a
„Béje 302“ hálózati, legmodernebb csodacsövekkel
 Rendkívüli teljesítmény, kristálytisza zenei hang, versenyen kívüli kedvező ár.
 Elenyésző üzemköltség. **Standard, Telefongyári és Philips**
 készülékek váltó, — és egyenáramra 6—2—8 havi kényelmes
 részletfizetésre eredeti budapesti áron.

BRUSZT JÓZSEF
 okl. gépészmérnök rádió- és elektro-
 technikai vállalatnál Szt. István-tér 4. Baján
Díjtalan bemutatás.

TELEFON:
2 5 5.
SZÁM

kettőre megtalálni a hibát.

A távvezetékes villanyvilágítás örömeiről sokat tudnak beszélni a kaposváriak, akik sohasem felejtik el, hogy amikor a nemzet nagy fia Apponyi Albert gróf ez év májusában Kaposváron járt, háromórás sötétség borult a városra és nem lehetett megkezdeni a tiszteletére tervezett vacsorát. A főispán, a polgármester és a város többi urai gyertyával a kezükben szaladgáltak magukon kívül a Turul-szálló csarnokában — itt várták terítve az asztalok a magas vendégeket — és a hajukat tépték, mert megszüntették a régi, de jó kaposvári villanylámpát és bekapcsolódta a távvezetékbe.

Közéleti férfiak Baján és Budapesten

A Baja városi törvényhatósági örökös bizottsági tagválasztással kapcsolatban egy hozzászóló polgártársunk érdekes megállapításokat tett negatív irányban.

Nevezetesen körülírta, hogy milyennek ímre szabad lenni egy örökös tagnak, mondván:

„Ilyen megbízásért nem is szabadna harcolni olyan egyénnek aki csak himes köntösöként hűségéből, de érték nélkül óhajtsa viselni ezt a tisztséget.“

Majd ezt:

„Ha olyanok helyett, akik súlyos időkben észszerűen és higgadtan tudnak irányítani, — csak csillogó díszítetnek a törvényhatósági bizottságba, úgy föléleges a választás, ilyeneket lehet tucat számmal találni ott is, ahol senki sem keres, ahol szabadon tenyészik az értéktelen csillogó semmi, amit nullával jelezhetünk legjobban stb.“

A cikk befejezője mintha fölkiáltásnak valamitől.

Megnyugtathatjuk, felelőre ugyanazt a magasabb erkölcsi értékelést hangoztatják.

Emlékeztetőbe idéztük jeles cikk íróknak a népjóléti miniszternek nemrég egy jubileum alkalmával mondott gyönyörű igéit közéletünk kritikájával kapcsolatban:

„Olyan időkben élünk, amikor az emberek nagyon hajlamosak a becsülettel és kitartással folytatott cécitatos munka értékének elfelejtésére.“

A férfiertékelés valutája kezd megmozogni, stb.“

Ime két különböző egy különböző alkalomból Baján és Budapesten ugyanazt a gondolatot fejezi ki.

Nyugodtan merjük kérdezni ugy helyi mint országos viszonylatban,

vajon szép igéket hirdető egységes kormányzatunk az embereket vilámban munkájuk és erkölcsi kvalitásuk szerint értékeli?

Avagy ökesen szóló miniszterének szószentként igazsága van?

Preszly főispán állítólag lemond.

A törvényhatósági és községi választások után az a hír terjedt el a pestkörnyéki városokban és községekben, hogy Preszly Elemér dr. főispán hamarosan megvált állásától és helyébe a kormány Szapary Lajos grófot nevezi ki. A kormány állítólag azoknak az értékes szolgálatoknak elismeréséül, amelyeket Preszly Elemér dr. főispán, a legnagyobb magyar vármegye élén szerzett, őt a legközelebb államtitkárrá nevezi ki. Hír szerint Preszly Elemér dr. egyedüli számbavehető utódja Szepáry Lajos gróf, Albert irsa földesura.

Szent Péter esernyője

A Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetsége bajai csoportjának előadása a bajai Központi Színházban 1930. január 6-án este 8 órai kezdettel.

Öreg és ifjú, szegény és gazdag, politikus és lírikus mind mind olvasta a népszerű, tömegszerű magyar írónak Mikszáth Kálmánnak a regényét. Mindegyiket egy régi kedves emlék köli össze annak szereplő egyéniségeivel. A tisztes kort megérők lelkében a régi reminiscenciák kelnek újra életre, az ifjak pedig még ma is szívesen ülnek a kandelabó melegétől meghitt otthonba, hogy ezt a magyar és szép mesészövevű regényt olvashassák.

Ezeknek a gondolatoknak kellő

mérlegelése adta azt a gondolatot a Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetsége bajai csoportjának, hogy ezen regényből adólagozott, hasonló című színdarabot hozza színre. Sorba állította ezen városnak nemesen gondolkodó, irodalomért, a gondolatok garázdagságáért lelkesedő ifjúságát, hogy a tisztes koruk lelkében re minisztercélakat ébresszenek, a jövő világ emlékeit felújítva, kedves estét szerezzenek. Az ifjakat pedig megneveljék a kedves szórakozás mellett a magyarító, a keresztény mesészövevő megbecsülésére.

Hosszu-hosszu munka előzi meg e darabnak előkészítését, mert a vezetőség mindent elkövet, hogy ezen darab színikai kiállítását az abban lefektetett gondolatoknak reprodukálása a leghűbbben tükröztesse vissza az író intencióit.

A től ruhába öltöztetett 60 szereplő, ezeknek a színpadon való otthonos mozgása, az egész darab szellemének átérzése biztosíték arra, hogy azok akik a lélek munkáját értékelni tudják és ezért áldozatot is tudnak hozni, egy igen-igen kedves est emlékével térnek haza.

Ott legyetek magyar asszonyok! Tüntessetek ma egységgel, mely az egyesületekben a ti lelkeitek összekapcsolja. Hozzatok a magyar és keresztény szellemnek megbecsülést azért, hogy január 6-án nemesek magatok lessetek ott, hanem mind azokat magatokkal hozzatok, akik e szent gondolatokért beválni tudnak, akik a magyar ifjúság munkájának megbecsülésében nagy érdeket és feladatot látnak. Mindenkinek a kezét nyugodtan megfoghatjátok midőn a központi színházba indultok, mert ti azt nagyon jól tudjátok, hogy a mi munkánkat a precizitás, a keresztény és nemzeti gondolat propagálá-

sát pedig a legnagyobb költőkin-tés jellemzi. A ti előadástok, ti csillogtatok, ti álltatok újra egy emléket e szent gondolatoknak, ott legyetek ezen feláldozandó emlékmű körül, lélekben vegyetek részt a magyar ifjúság, a ti fiatalok munkájában, hogy a ti együttérző, a hazafiasságtól megacélozott lelkeitek mint egy rádium növelje azok lelkébe a rájuk váró nagy feladatok elvégzéséhez szükséges energiát. Ott legyetek!

HIREK.

— **Kongregáció.** A bajai urak Szent László Kongregációja ma pénteken este egynegyed 7 órakor szokásos ajátossági gyűlését tartja a belvárosi plébániatemplom oratóriumában.

— **Uj bajai egyházközség.** Még ez év januárjában megalkul a józsefvárosi plébánia egyházközsége. A megalkulás után megválasztják az egyházközségi képviselőtestületet és az egyházközség ügyeit közvetlenül intéző egyházi tanácsot is. A megalkulás napját még nem tűzték ki. Annakidején közölni fogjuk.

— **Megjelent a vármegyei hivatalos közlöny,** melyben Bacs-bodrog vármegye alispánja úresedésben levő iroda segédtisztii állásra pályázatot hirdet. A pályázók kérvényüket január hó 7-ig nyújthatják be.

— **Kongreganietea teaest.** Vasárnap jan. 5-én délután 4 órai kezdettel a bajai leánykongregáció tagjai számára teaestélyt rendez. Az est iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg. A teaest a zárda nagytermében lesz tombolával egybekapcsolva.

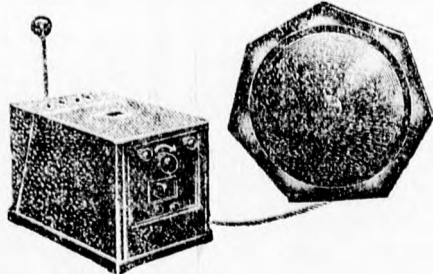
— **Tolnavármegye** ez évi első kisgyűlését január 3-án tartja Szekszárdon.

— **Rögzített adok felmondása.** Az érdekelteket figyelmeztetjük arra, hogy azok akik rögzített általános kereseti és jövedelmi adójuk ellen jogorvoslatot akarnak élni, kötelesek ezt indokoltan felmondani és január hó 31-ig úgy a felmondás, mint ezzel együtt az új kereseti és jövedelmi adóvallomáshoz az illetékes kerületi adófelügyelőséghez benyújtani. A január hó 31-ig után benyújtott felmondásokat nem veszik figyelembe.

— **Kaposváron** nem lesz munkanélküli. Kaposváron a munkanélküliek küldöttsége felkereste Vátek György dr. polgármestert, aki kijelentette, hogy Kaposvárot megszünteti a munkanélküliséget. E célból a város rendkívüli közgyűlése elé szászter

Mi az az ajándék,

mely utánna is szórakozást és vidámságot hoz a házba?

Philips hálózati Rádió legelőnyösebben 6-12-18 havi részletre.

Engelmann Testvéreknel

szerezhető be PHILIPS lerakatnál.

szép, izlesek és jó **BUTOROK** legolcsóbban beszerezhetők

SZABÓ FERENC butoráruházában Kossuth Lajos utca 11.
TELEFON: 340.

Telefon: 240. — GYÁRÜZEM: Barcs-utca 4. — Telefon: 240.

pengős költségen felvételre iránt javaslatot terjeszt, és ebből már január 7-én nagyobb közmunkátlatot kezdenek meg!

— A vidéki sajtó köréből. Lapjársunk a „Felsőbácska” című hetilap legutóbbi számában beszámoló frónálásának 9 esztendejéről is bejelenti hogy a f. évben tizedik évfolyamába lép, melynek forduló-ját április 17-én fogja ünnepelni. A lap 1921-ben indult meg János-halman.

— A Hangya szövetségi tábor sdománya a Magyar Revíziós Liga előjaira. A Hangya központ s a vidéki Hangyaszövetségi testület illog esatlakoztak a Magyar Revíziós Ligához s annak előjait nemcsak erkölcsileg, de anyagi áldozatot is hozva támogatják. A Liga megfelelő munkájának előmozdítására a Hangya szövetségek körében tömörült tábor 3723.14 pengőt gyűjtött össze.

— Felhívás. Tisztelettel felkérem frontarcos bajtársaimat, hogy folyó hó 5-én délelőtt 11 órára a Prima-ter fele étterem külön helyiségében megjelenni sziveskedjenek. Körzet-üsz.

— Átnevezés. Csányi Jánosné érsekcsanádi postamesternt a bajaszentistváni, özv. Pálffy Andorné bajaszentistváni postamesternt az érsekcsanádi postahivatalhoz helyezték át.

— Játékonycélu tea es toabola est. Programokban gazdag nap lesz az idei január 6-a. Két nívós előadáson kívül a Jozsefvárosi Róm. Kat. O. vasókor teatija is ezen a napon fog lezajlani. A kör vezetősége este 8 órakor könyvtáralapja javára saját egyesületi helyiségében tartja a családi jellegű összejövetelt. A teatsten nagymennyiségű értékes nyereménytárgyat sorolnak ki. Előpódi nincs.

— Házalás. Kiss József városi

Kultur filmszínház Bajaszentistvánon

1930. január 4-én szombaton 6 és fél 9 órakor
Január 5-én vasárnap fél 4 6 és fél 9 órakor

BÁNKY VILMA a világhírű magyar filmiar legújabb remekműve
Összeesküvők Történelmi filmdráma 14 felvonásban.
Pompás kiegészítő műsor.

Január 6-án hétfőn fél 4, 6 és fél 9 órakor

A legszebb filmek sorozatából. **Vihar** Gandiúzus film-játék 10 felvonásban. Főszerepben John Barrymore és Camilla Horn.

KACAGTATÓ BURLESZK KISÉRŐMŰSOR.

végrehajtó ma reggel 7 órakor hosszas betegsége után a kórházban elhunyt.

— A Rádió Ujság legújabb számában gyakorlati utabgazításokat közöl a négylámpás, keretvívós Transpodyne előkészítéséhez. Melynyománu képeket, szíjgyezteket a Studio műsorához (s még sok érdekes technikai és szépirodalmi cikket ismertet. Előfizetési ára egy hónapra 1.60 P. Budapest VI. Vimos császár ut. 15 b.

— Tévedés az alkohollilalom híra. A felhivatalos lap közli, hogy a tervezett alkohollilalom híret a belügy-miniszter megcáfolta azzal, hogy a kérdést csak törvényhozási uton lehetne megoldani. Egyben megrója a hírt alapítanul terjesztő fővárosi lapokat, melyeknek közlésére az érdekeltségek (kocsmák, szeszgyárak) azonnal akcióba léptek. Mindjárt gondoltuk. A tervet egyelőre magunk is kivihetetlennek tartjuk, mert nemcsak egy sereg kiskocsmáros tenna tönkre, akik egész jövedelmüket kizárólag a vasárnapi forgalomra alapítják, de a bortermelők sem igen járulnának hozzá, hogy tovább csökkenjenek a borárak. Azonban mégis tenni kellene valamit, mert a mu-

kások jelentős része szombaton issza el egész heti keresményét, gyermekeik emiatt aztán koplálnak.

— Jönnék az új 2 és 5 pengősök. Wekerle Sándor pénzügyminiszter úgy tervezte, hogy az ezüst 2 és 5 pengősök legkésőbb 1929. november 1-én forgalomba kerüljenek, ehelyett azonban karácsonyra csak az új papír tíspengős érkezett meg. A miniszternek most olyan jelentést tett a pénzügy, hogy legkésőbb január közepére elegendő mennyiségű új ércpénz fog rendelkezésre állni. E szerint Wekerle miniszter előrelátóan január hó 15—20-ika körül adatja ki az új 2 és 5 pengősöket.

— Tilos a szövetekkel való házalás. A kereskedelemnek régi panasza a házalással és megrendelés-gyűjtéssel kapcsolatos sok visszaélés. Ezeknek a visszaéléseknek megtorlását sürgeti már régen a kereskedelem. Ebben az irányban a kereskedelmi kormány részéről már bizonyos intézkedés történt is, amennyiben figyelemmel a textilkereskedelem fejlettségére, 1930. január hó 1-től egész Magyarországon tiltja a férfi és fiúszövetekkel való

házalást.

— Sopron elviselhetetlennek tartja a Társadalombiztosító terheit és ebben az ügyben [feliratot intéz a kormányhoz. Sopron város közigazgatási bizottsága legutóbbi ülésén a gazdasági helyzettel foglalkozott. Az iparosszövetség elnöke, felszólalásában rámutatott arra, hogy a súlyos gazdasági viszonyok közepette a Társadalombiztosító magas járuléka sokban hozzájárulnak az iparosság fizetési képtelenségéhez. Thurner Mihály polgármester azzal kapcsolatban elmondta, hogy olyan cégekre, amelyekre annakidején évi 100 pengő adót sem mertek kivetni, a Társadalombiztosító most havonként 500—600 pengő járulékot ró ki. A polgármesternek is az a véleménye, hogy ezek a terhek elviselhetetlenek. Az elnök Simon Elemér főispán a felhozott adatok alapján megállapította, hogy a Társadalombiztosítást túlméretezték és a sérelmeket tényleg orvosolni kell. A Társadalombiztosító elviselhetetlen járuléka ügyében Sopron városa feliratot intéz a kormányhoz és azt hasonló határozat hozatala érdekében megküldi a törvényhatóságoknak.

Leptulajdonos: Uj Élet nyomda r. l.
Eselelős kiadó és kiadóhivatal vezető
DR. BÖRÖCZY KÁLMÁN.

Kedvezmény előfizetőinknek.

Előfizetőink részéről megnyilvánuló lelkes támogatást öhøjük honorálni, amikor a következő kedvezményeket nyújtjuk.

Apróhirdetést féláron adhat fel.

Ingyen szálloda áll rendelkezésére Budapesten.

Öt százalék árengedményt kap az Uj Élet r. l. üzletében. . . .

a „Bajai Ujság” minden előfizetőja

U-R-A-N-I-A

Január 4. szombat, január 5. vasárnap.

ZOLA EMIL

halhatatlan regénye nyomán

Termékenység

filmregény 12 felv. Főszerepben: Andree Lafayette, Gabriel Cabrio és Diane Karone. Kisérő filmje:

A primadonna négy lovagja

vígjáték 8 felv. Főszerepben: Irene Rich. Híradók.

Január 6. Hétfőn, viszkerezst napján

ZORO HURU 029/30 első új filmje

Zoro Huru

a dzsungelban

fa'ringetű bohózat 10 felv. Ezt követi Mary Lidke eddigi legjobb filmje

Csokolom a kezét madame I

(Ich Küsse Ihre Hand Madame.)

egy világhírű melódia film változata 10 felv. Híradók.

C-O-R-S-O

1880. január 5. vasárnap.

„WINGS”

a szárnyas dmbor szimfóniája 2 részben 14 fejezet egy előadásban mutatja be.

Kisérő filmek:

Csibiriri

burleszk 2 felv.

Gentleman Cowboy

burleszk 2 felv.

Nincsenek már gyerekek

2 felvonásos burleszk.

HIRADÓ.

1930. január 6. Hét n.

EWL JANNINGS

feledhetetlen szépségű drámája

Az elsodort ember

társadalmi dráma 12 felv.

Az idei szezon legnagyobb drámája

Kisérő filmjei:

Eaj van a gvarczi körül

burleszk 2 felv.

Nosul a papa

burleszk 2 felv.

HIRADÓ.

Apró hirdetések.

Kereskedő segéd fiatal jómegjelenésű, aki önállóan kalkulál, könyvelésben ir, számláz és levelez jó bizonyítványokkal rendelkezik, a fűszer, var, vagy festék szakmában a legszerényebb díjazásért alkalmas munkát keres! szíves megkereséseket Roth Imre Baja Petőfi Sándor u. 55 címre kérem intázni.

2-3 szobás lakást keresek azonbanra esetleg májusra. Cím a kiadóhivatalban.

Egy gyermek magas székát keresek. Cím Árpád u. 40.

Vásárok jegyzéke.

Január 3-án. Nagyhálász. Allatvásár : Mindszent, Gyöngyös. Sertés és kirakodóvásár : Buj. Kirakodóvásár : Mezőtur.

Január 4-én. Kirakodóvásár : Mindszent.

Háromszobás komfortos lakást keresek!

azonal vagy februári beköltözésre Cím a kiadóhivatalban

Legjobb minőségű akácfa, hasáb és rőzse olcsóbb áron kapható (kb. 20 öf.)

Pálesics Pál

kencefestőnél Kigyó u. 5.

Olvasóinkhoz.

A Bajai Újság egyes példányai állandóan kaphatók :

Szilágyi-féle trafikban a Szent István téren,

Lukács trafikban a városházán, Kősmárkyné-féle trafikban a Központi szálló mellett,

Fischer-féle trafikban a plébánia mellett,

Berkó Miklós trafikban Haynald-utca 27.

Szilágyi György trafikban az Erzsébet királyné uton,

Bisztriczky-féle trafikban az Árpád-utcaiban,

Farkas Ödön-féle trafikban a Szent Antal utcában,

Agoston Ödön-féle trafikban Báró Eötvös utca.

Pócs Ferenc-féle üzletében Mátéházi utca 2 sz.

Spitzer Géza-féle trafikban Czifrusz-utca 55. sz.

Ambrus Rezső-féle trafikban Várdy-érek-ut.

Öserény István trafikban Flórián-utca 21. szám.

Öv. Reiner József-né kis dohányárúdjában Tóth Kálmán u. 3 sz.

Seelinger Lőrinc-féle trafikban Budapesti-ut 4. sz. és a

Vasútállomáson.

Ugyanitt hirdetések is felvételnek.

A Bajai Újság kiadóhivatala.

Hólapátok nyirfaseprők

óriási választékban

oleson kaphatók

Utrynál

Telefon: 280. Erzsébet kir. 38

A Bajai Újság

Magyar

A Bajai Újság

Keresztény

A Bajai Újság

Irredenta

A Bajai Újság

Osztályok fölötti

A Bajai Újság

Demokratikus

A Bajai Újság

Független

A Bajai Újság

Igazságos

A Bajai Újság

Hajthatatlan.

Nélkülözhetetlen

minden háztartásban

SINGER VARRÓGÉP

MINDENT VARR, STOPPOL ÉS HÍMEZ.

Kedvező fizetési feltételek.

Alacsony havi részletek.

SINGER VARRÓGÉP RÉSZV. TÁRS.

Baja, Erzsébet királyné ucca 10.

Éjjeli szolgálatot tart

reggel fél 8 óráig és vasárnap délután nyílv

december 30-ól január 6-ig

dr Makray László

Gyarmati Emil

nyelvisp. osztály.

Vásároljon az Uj Életben.

Nyomatott az Uj Élet r.t. könyvnyomdájában Baján.

Laky berautója
megrendelhető
ugy éjjel mint nappal
Telefon : 375. :—: Telefon : 375.

Akar jó könyveket olvasni?

Még részletre is kaphat az „UJ ÉLET R-T.”nál Baján

Az idei fűtési idény szenzációja,

ahogy az új mosott 7000 kalóriás **pécsi brikettek** szoba fűtésre beváltak.

Tojásbrikett

körülbelül 12 dkg. tojásalakú alkalmas, főleg felfűtött és központi fűtéses kályhákba.

Dunabrikett

kötőanyag (szerek) nélkül 1500 atm. nyomáson préselve kb. 15 dkg-os prizmakban minden kályhába.

Megfelelő módon égetve, legjobban „KALOR” kályhában elkészítendőnek, mint kokszt, szeg, korom- és salakmentesen égnek tovább és egyenerőteltebb a gázkocsival és poroszszénrel.

Félannyit sem fog költeni szobafűtésre, mint eddig!

Kérjen használati utasítást!

A D. G. T. pécsi kőszénbányáinak képviselője: **Schön és Bajai** szénnyagkarekedők Baja, Haynald u. 13 Tel. 26. Szeged, Köcsög u. 11. Tel. 21-01.

Legolcsóbb bevásárlás

rajzszér,

írószer,

töltőtoll,

töltőtolltinta,

Faber és

Hardtmuth

iron,

törőgummi,

kréta,

Pastell-iron,

ecset,

festék,

vegytinta,

rajztabla,

vonalzó,

háromszög,

szivacs,

rajzszeg,

pecsétviasz,

Leonhardi

Müller

tinta stb.

Nagyválaszték a legfinomabb dobozos levélpapírokból,

üzleti- és beírókönyvekben, meséskönyvekben, selyem- és

bőrötésű emlékkönyvekben, diszkrétívűekben, mindenszinű

selyem- és krepp-papírokból, mérnöki vázlatpapírokból,

hus-, zsír-, vajcsomagoló-papírokból stb. stb.

Ügyvédi, községi és közigazgatási nyomtatványraktár.

Nagy játékaru-osztály!

Tíz esztendő nehéz munkájában, melyből sokat mások helyett dolgoztam, elfaradt már testem telken. A belső munkán kívüli állandó készületben többször segítenem kellett a szerkesztőknek, nehezebb bátrabb dolgokat magamnak kellett megírnom. Ügyvédi hivatásom mindezt nem teszi lehetővé. Ott álltam a vártan. Meddig bírom nem tudom. Ha kihull a toll kezemből, vegyék le azokat, akiknek ez nagyobb kötelességük és hozzanak egyúttal csak annyi áldozatot a könyvbe. diadal érdekében, mint amennyit én hoztam minden érdek és egyéni cél nélkül a legnehezebb tíz esztendő keserves küzdelemben néha egészen magamra hagyatva. Udv a harcosoknak, szegény kishitűeknek!

Dr. Boróczy Kálmán.

millió k. majd 10 millió koronára emeltük alapötöket majd 1926-ban Huszár Pengőre felértékeltve utána, hogy jelenlegi alapötöket kétezer drb. 10 P. névértékű részvényből áll. Összevonás kettőből egy darabra csak egyszerű történt. Így felhígításban nem követtük a vállalatokat. A legnehezebb idők közöttük a 40 százalékos kamatozatot kétszeri nyomdasztrájk stb. vállalatunk sikerrel közdötte végig. Kitaposott utakon kifortott tapasz-már könyvbebb igazgatóság, mely egvedul és előkelő lélekkel tölti be az összesség terhet képező szerepet elvárja, hogy a tartalékok is jöjjenek a lovszárókba. Ez a munka új erőkre vár.

Legnagyobb gondot jelentett nekünk Boróczy Kálmán felhívása. Az egész ügyünket ellátása érdekében Károly József a szerdek internálta. Az üzemi igazgatást az első időkben Károly József és Boróczy Kálmán dr. János el a legközelebbi zelési ellenére is részvényeink beállítását nagy részben megőrizték a közzétett mérleg szerint. Mérésükkel tökéletesen az üzleti céljukat beharagásra voltak szűkebbek.

1926. május 3.

Tíz esztendő küzdelmei.

B Bajai Újság és az Új Élet nyomda részvénytársaság alapításának és működésének története 1919. december 1-től 1929. december 1-ig.

I
A megszállás alatt.

A majdnem három esztendőig tartó szerb megszállás alatt legrosszabb volt a helyzete az ideiglenesen megszállott pécs bajai háromszögnek. Nemcsak hogy idegen zsarnokság jármát nyögte itten ember és vagyon hanem ezt a területet kegyetlenebbül sarcolták meg, hogy minél koldusabb jusszon a magyarok kezére. Az erköcsi és anyagi kárt fokozta a helyzet bizonytalansága, mert a szerbek értették a módját annak, hogy berendezkedésük állandóságát a tömeggel elhitessék. Sajnos voltak bajaiak is, akik érdekből vagy opportunitásból, avagy merő gyávaságból rendszeresen érintkeztek a szerbekkel, vagy a magyarok előtt is azt hirdették, hogy a szerbek itt maradnak. Ez a helyzet megbénította minden vállalkozást, munkát, kezdeményezést s menekült a tőke is, vagy elbujt.

Mindez fokozta a nyomort, mely különösen az intelligenciát sújtotta, melynek számos tagját kiutasították, vagy állásától megfosztották, vagyónát elkobozták vagy közvetett uton tönkretették. A szonka hazai kommunizmus pedig kettéosztotta a bajaiakat. Az alsóbb osztály körében sokan várták a kommunista berendezkedést esetleges kifirítés esetére s előkészültek az abba való beilleszkedésbe, sőt ugyanezt tették némely intellektuális elemek is. Nem volt közbiztonság, a szerbek besugókat és agent provokatőröket tartottak, demoralizálták a lakosságot. — divatba jöttek a névtelen feljelentések. A magyarság öntudatát a szerbek megbénították azzal is, hogy a proletárdiktatura bukása után a magyar újságok behozatalát eltiltották, — ellenben terjesztették a kommunisták vagy a hazaáruló emigránsok által Bécsben magyar

Mégis világító mécsese tudunk lenni a nemzeti gondolatnak. Vitéz Fehérváry egész főgárdát nevelt a lap körül, négyük önálló kötetben adta ki verselt ezidőben. Pályadíjakat tüntünk ki. Sajtóbizottságunk szélesebb körű kulturális munkát tervezett. A bizottság tagjai ezidőben: dr. Kürthy Menyhért, dr. Gonczlik Kálmán, Cseislinger Lajos, Szekeres F. Ábrahám, Kocska József, dr. Szappanos Gyula, William János, Vitéz Fehérváry Dezső és dr. Boróczy Kálmán. Ebben az időszakban érintették a lapot is a vállalati pénzügyi nehézségek, melyek a koronatornás miatt általában elfogadták, a lapot tárgyalása emiatt is lehetetlen volt. A lemondást elfogadtuk, a lapot pedig vitéz Fehérváry szerkesztette tovább. Nem következtetett be a várt eredmény, a lap megszűnése. Mert erre számítottak azok, akik utóbb be nem váltott ígéretekkel a sztrajkra beugratott segédzsereksztőinket. Cui prodest? Ebben az időszakban a legnehezebb volt a lap feladata. Az első évek diadalmasra elmult. A politika akcióképessége a keresztény irány frakciókra töredékes, pénzügyi válság, a kormányzat kétarcúsága a magyar népet teljes közönybe és tájékozatlanságba döntött.

tem s az első örömmámor idejében egyedül irtam a lapot augusztus 23-tól 30-ig.

II.

Szabadon és függetlenül.

Ekkor vette át a szerkesztést Birinyi József és tartotta 1922. május 7-éig.

1922 május 9-től átmenetileg dr. Boróczy Kálmán, utóbb Fehérváry Dezső felelős szerkesztésében jelent meg, aki a vidéki színvonalat meghaladó írói kvalitásaival, politikai iskolázottságával és lelkiismeretességével évekig 1926. február 28-ig az alapítók és az alapszabályok szelleméhez híven, tökéletesen szerkesztette a lapot.

Irodalmi és nemzeti szempontból ez volt ujságunk aranykorszaka.

Zsurnalisztikai morál szempontjából is, mert ez időben bontakoztatta ki a lap az alapításkor még teljesen homogén keresztény társadalmunk által kontemplált nacionalista irányt és keresztény világnézetet, mely nem ismert pártfrakciókat s nem ismert a magyarságban fokozatot.

Bár az első országos képviselőválasztáskor az intranzingensen legitimista Schnetzer Ferenc mellé sorakozott Baján az egész középosztály és minden konstruktív tényező, vitéz Fehérváry bölcsessége a szélsőséget még ezen kérdésben is távol tartotta a lap szellemétől.

Epenugy az ő bölcsessége tartotta mindig a lapot azon az eszmei ma-

gaslaton, mely nem engedte, hogy a lap bármely pártnak, kormánynak vagy hatóságnak eszköze legyen. Meggyőződését sohasem kellett egy szerkesztőnknek sem befolyásoltatnia.

Ezt a nagy erkölcsi értéket az alapítók biztosították az alapszabályok 43-45 szakaszaival, melyek meghatározzák a lap irányát, melynek keretein belül a szerkesztő szabadon dolgozhat, amely szakaszok a keretek ellenőrzésére s a lap emelésére megkonstruálták a sajtóbizottságot s ezzel a szerkesztést függetlenítették az anyagi ügyeket intéző igazgató-ságtól is.

Sajnos volt szükség függetlenségünk megvédésére egy csábítás, mint az erőszak ellen.

Az 1922-es választások előtt történt. Egy keresztény párti képviselő pártja részéről nagyobb összeget ajánlott fel a lap részére annak fejében, hogy hetenként három vezércikket ők írhasanak.

Visszautasítottuk, bár irányunk azonos volt.

Ugyanakkor egy akkori előkelő hatalmasság irányzatunk feladására szólított fel. Tagadó válaszmra haragra lobbant, a lap betiltásával fenyegetett és egy papirnyomót megragadva „igy törlek össze” kiáltással simogatta meg a magyar egyetértés ily eklatáns nyilvánítására örömtől dagadó keblemet.

Mulatságosnak találom az esetet, mert arra a filozofálásra készített, mert nézik a hosszú embelek a ki-sebb terméteket ostobábnak? Miútó epizód volt, meg sem haragadtunk erre. Később emlékeket hagyott azon-ban mindnyájunkban egy másik eset. 1922. május 7-én történt a választások előtt, segédzsereksztőink sztrajkba léptek. Letették a tollat, bár a havi fizetésüket előre felvették. Leveleket kaptunk, melyet szívesen olvastam, hogy csak ellenesleges helyen irattak, hogy csak szerkesztés okéért ellenséges kézzel és kétszeres fizetés ellenében állnak munkába. A levelet oly goromba volt, hogy lemondást elfogadtuk, a lapot pedig vitéz Fehérváry szerkesztette tovább. Nem következtetett be a várt eredmény, a lap megszűnése. Mert erre számítottak azok, akik utóbb be nem váltott ígéretekkel a sztrajkra beugratott segédzsereksztőinket. Cui prodest? Ebben az időszakban a legnehezebb volt a lap feladata. Az első évek diadalmasra elmult. A politika akcióképessége a keresztény irány frakciókra töredékes, pénzügyi válság, a kormányzat kétarcúsága a magyar népet teljes közönybe és tájékozatlanságba döntött.

és nemet, ezt hajort is egymás között. Egy életet küzdve, Tarsas-megteretési oket! Ez ott maradt. A történelmi igazságunk tartozom azokkal, hogy Bács lakosságának kör-let viselkedését felemlitem amidőn P. J. I. kálissai, kódovalással fogad-tem az osztálykaddórságot, amely-kráyhírdő rabláncon hurokolt ma-gyar néket és gazdasághozartozó A felelős történelmihez tartozó sok-sok kedves szép megható epizódú mikor a természettel együtt srt az hávaztka miatt nem közölhetem, de-istrák azonban még napokkal

- A Bajai Ujság**
- Magyar**
- A Bajai Ujság**
- Keresztény**
- A Bajai Ujság**
- Irredenta**
- A Bajai Ujság**
- Osztályok**
- fölötti**
- A Bajai Ujság**
- Demokratikus**
- A Bajai Ujság**
- Független**
- A Bajai Ujság**
- Igazságos**
- A Bajai Ujság**
- Hajthatatlan.**

